Valtuustoaloite Ylöjärven harjualueen metsien suojelusta

Kaupunginvaltuusto 03.03.2025 § 27

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaikki Ylöjärven harjualueen metsät suojellaan niiden merkittävien luonto-, maisema- ja virkistysarvojen vuoksi. Harjualue on kaupungin tärkeimpiä vetovoimatekijöitä, tarjoten ainutlaatuisen luontoympäristön urbaanin ympäristön läheisyydessä. Kaupungin tulee käynnistää yhteistyössä Pirkanmaan ELY-keskuksen ja maanomistajien kanssa suojeluneuvottelut ja selvittää mahdollisuudet liittää alue Metso- ja Helmi-ohjelmien piiriin turvaten samalla maanomistajien taloudelliset oikeudet.

Perustelut

1) Luontoarvot ja biodiversiteetti
Harjualueen metsät ovat vanhoja ja monimuotoisia, sisältäen uhanalaisia kasvi-, sieni- ja lintulajeja, kuten varpuspöllö, hömötiainen ja töyhtötiainen. Alueen luonnontilaiset luontotyypit, kuten havupuuvaltaiset kangasmetsät ja harjumuodostumat suppineen, ovat erityisen arvokkaita luontokadon torjumisessa.

2) Maisema- ja virkistysarvot
Harjualue on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue urbaanin ympäristön välittömässä läheisyydessä, jota asukkaat ja koululaiset hyödyntävät ulkoiluun, retkeilyyn ja ympäristökasvatukseen. Hakkuut heikentäisivät merkittävästi alueen virkistyskäyttöä ja asuinympäristön viihtyvyyttä.

3) Kaavoituksen ja lainsäädännön ristiriidat
Harjualueen metsiä on maakuntakaavassa merkitty suojeltaviksi. Alueen kaavoitus on muutettava yksiselitteiseksi niin, että koko alue on suojelumääräysten alainen.

4) Ilmastovaikutukset
Ylöjärven ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää metsien suojelua. Vanhat metsät ovat tärkeitä hiilivarastoja, ja avohakkuut muuttaisivat alueen pitkäaikaiseksi hiilipäästölähteeksi.

5) Suojelun edistäminen ja maanomistajien huomioiminen
Metso- ja Helmi-ohjelmat mahdollistavat metsien suojelun ilman taloudellista tappiota maanomistajille. Kaupungin tulee edistää neuvotteluja ELY-keskuksen ja maanomistajien kanssa suojelumahdollisuuksien kartoittamiseksi.

Esityksemme

1. Ylöjärven kaupunki toimii laajasti siten, että se estää harjualueen arvokkaiden metsien hakkuut ja turvaa niiden säilymisen.

2. Kaupunki kaavoittaa alueen suojeltavaksi ja varmistaa, että hakkuisiin ei maisematyölupia myönnetä.

3. Kaupunki toimii päämäärätietoisesti Pirkanmaan ELY-keskuksen ja maanomistajien kanssa harjualueen metsien liittämiseksi Metso- ja Helmi-ohjelmien piiriin tai viimekädessä hankkii alueet omistukseensa suojeltavaksi.

Tällä aloitteella varmistamme, että Ylöjärven harjualueen metsät säilyvät myös tuleville sukupolville luonnonperintönä, virkistysalueena ja ilmastotoimien tukena. Koko harjualue nauttii suurta arvostusta kuntalaisten keskuudessa, mutta myös laajasti Tampereen keskuskaupunkialueella.

Vihreiden valtuustoryhmä ym.”

Toimivalta: Hallintosääntö 32 §

Päätös: Kaupunginvaltuusto päätti lähettää em. valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 17.03.2025 § 90

Toimivalta: Hallintosääntö 32 §

Esittelijä: Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen ympäristölautakunnalle ja tekniselle lautakunnalle lausuntoa varten.

Päätös: Hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 21.10.2026 § 142
145/11.04.00/2025

Valmistelija: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihaara

Seloste ja perustelut: Kaupunki pitää harjualueen merkittäviä luontoarvoja tärkeinä ja on motivoitunut niiden säilyttämiseen. Alueella on tehty yhteistyötä luonnonsuojelujärjestöjen, asiantuntijoiden ja muiden toimijoiden kanssa tavoitteena turvata ja tukea muun muassa harjuympäristön uhanalaisten hyönteisten sekä paahdeympäristöjen kasvilajien säilyminen.

Harjualueiden luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen ei kaikilta osin tarkoita luonnon jättämistä täysin ilman hoitotoimenpiteitä. Monet paahdeympäristöjen lajit ja harjujen avoimiin elinympäristöihin liittyvät lajit hyötyvät aktiivisista luonnonhoitotoimenpiteistä, kuten kasvillisuuden raivauksesta, avoimien pintojen syntymisestä ja ylläpitämisestä. Luontoarvojen turvaaminen aktiivisin luonnonhoitotoimenpitein edellyttää mahdollisuutta toteuttaa tapauskohtaisesti harkittuja hoito- ja ennallistamistoimia yhteistyössä luonnonsuojelujärjestöjen ja eri asiantuntijoiden kanssa. Liian tiukasti rajattu suojelumalli voisi vaikeuttaa sellaisten toimenpiteiden toteuttamista, joiden tarkoituksena on nimenomaan parantaa harvinaisten lajien elinolosuhteita.

Alueen virkistyskäyttö on lisäksi keskeinen osa harjualueen kokonaisuutta. Tietyissä olosuhteissa esimerkiksi ohjattu liikkuminen ja kulutuksen synnyttämä vähäinen maanpinnan rikkoutuminen esimerkiksi ohjatun maastopyöräilyn reittien keinoin voi ylläpitää ja tukea edellä mainittuja tavoitteita. Kulutuksen ei

tule kuitenkaan muodostua jatkuvaksi samalla paikalla tai laajuudeltaan sellaiseksi, että siitä aiheutuisi haittaa alueen luontoarvoille.

Harjualueen luonnon monimuotoisuutta toivotaan edistettäväksi jatkamalla nykyistä toimintamallia yhdistämällä luontoarvojen turvaaminen, asiantuntijoiden kanssa toteutettu luonnonhoito sekä hallittu virkistyskäyttö sen sijaan, että alue jätettäisiin ilman aktiivisia hoitotoimenpiteitä.

Harjulla on kuitenkin monia erilaisia alueita. Esimerkiksi harjun suppa-alueet ovat usein kosteampia ja varjoisampia kuin harjun lakialueet tai paahderinteet. Suppa-alueiden luontoarvo voi perustua juuri metsän luonnolliseen kehitykseen ja vanhenevaan metsään. Hoitamattomuus suppa-alueilla ei kuitenkaan ole välttämättä ongelma, vaan siellä se voi olla myös tavoitetila.

Alueen luontoarvoja, virkistyskäyttöä ja suojelukysymyksiä olisi tämän vuoksi tarkoituksenmukaista tarkastella kohdekohtaisesti yhteistyössä asiantuntijoiden ja luonnonsuojelujärjestöjen kanssa sen sijaan, että koko alueelle asetetaan vain yksi toiminto kuten hoito- tai suojelu.

Toimivalta: Hallintosääntö § 118

Lisätietoja päätöksestä: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihaara, p. 050 384 8383, ari.jokihaara@ylojarvi.fi

Esittelijä: Yhdyskuntatekniikan päällikkö Ari Jokihaara

Päätösehdotus:

Tekninen lautakunta päättää antaa selosteosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen Ylöjärven harjualueen metsien suojelusta.

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
